

DIY-coronatest

GEEN TOEGANGS- BEWIJS TOT DE CAMPUS

Vanaf 26 april kunnen studenten in het hoger onderwijs weer één dag per week fysiek onderwijs volgen. Gratis zelftests moeten helpen om dat veilig(er) te laten verlopen. Goed idee, of...? Tekst Marieke Enter

Even wennen, maar best te doen. Zo luidde het oordeel van de studenten Humane Voeding die begin deze maand (vrijwillig) de Roche-zelftesttestten bij het practicum Human Infectious Diseases. Als het aan het ministerie van Onderwijs ligt, is het voor studenten en docenten in het hoger onderwijs binnenkort de normaalste zaak van de wereld om twee keer per week thuis zo'n zelftest te doen. Dan weet je tenminste zeker dat je met een gerust hart naar de campus kunt komen voor fysiek onderwijs. Nou ja, dat weet je bijna zeker. Want vooralsnog wordt niet gecheckt of je wel echt zo'n test hebt gedaan, laat staan of de uitslag negatief was. Dat geldt natuurlijk ook voor je medestudenten en docenten. Door de vrijwilligheid tast je net zo in het duister over hun eventuele besmettelijkheid in de pre-zelftesttijd. Je moet maar hopen dat hun zelftestdiscipline niet is beïnvloed door tijdgebrek, gewetensbezwaren, wappie-complottheorieën en andere meer of minder valide factoren.

Schijnzekerheid

Misschien is die schijnzekerheid de reden dat WUR-studenten niet veel lijken te voelen voor zo'n sneltest-universiteit. Dat leert althans een snelle

peiling onder *Resource*-lezers. Van de 86 mensen die reageerden op onze Instagram-poll, zei minder dan de helft volmondig 'ja' tegen het idee van twee keer per week zelftesten. En of ze erop vertrouwen dat hun medestudenten trouw zelftesten? Mwah. De eerste week misschien nog wel, maar dat zakt snel in zodra het nieuwtje eraf is, denkt ruim 70 procent. Bijna 15 procent kiest zelfs voor de stelling 'Studenten gaan dat echt niet doen!' Die scepsis lijkt terecht. Bij een zelftestproef bij de Avans Hogeschool, HAS Hogeschool en mbo-instelling Koning Willem I bleek maar 30 dertig procent van de studenten zich te testen. Verplichten dan maar, als vrijwillig (zelf)testen niet werkt? WUR ziet daar niets in, laat de raad van bestuur (RvB) weten via woordvoerder Annet Blanken. 'Natuurlijk kijken we reikhalzend uit naar het moment waarop we alle studenten weer veilig kunnen ontvangen. Maar een (zelf)test is geen toegangsbewijs tot de campus.' Demissionair minister De Jonge zei eerder in een interview ook dat hij een testverplichting op universiteiten niet gauw zag gebeuren. Toch is niet uitgesloten dat je ooit wél verplicht je ene (negatieve) streepje moet tonen – figuurlijk, dan – om de collegezaal of het practicumlokaal binnen te komen.

Vrijdag 16 april stuurde het kabinet een wetsvoorstel naar de Tweede Kamer over de invoering van, in principe vrijwillige, 'testbewijzen'. En je voelt 'm al: het voorstel laat ruimte om die testbewijzen in het hoger onderwijs, als essentiële sector, eventueel wél te verplichten. Niet meteen, maar in het uiterste geval kan via een algemene maatregel van bestuur (amvb) een testbewijs geëist worden van studenten. Niet van docenten trouwens, meldt het Hoger Onderwijs Persbureau. Dat zou een te zware inbreuk maken op hun rechten, omdat ze bij weigering hun baan kunnen verliezen.

Dubbel werk

Zolang de Tweede Kamer zich nog niet uitgesproken heeft over het wetsvoorstel voor testbewijzen, weten docenten niet of ze er wel of geen rekening mee moeten houden dat ze voor volhardende testweigeraars een alternatief moeten ontwikkelen voor het fysieke onderwijs, zoals het idee is voor als er wél een testbewijsplicht komt. Best een opmerkelijk idee, want welke docent gaat zowel een prima fysieke als een minstens zo geweldige online onderwijsvariant voorbereiden? Was er niet al iets met torenhoge werkdruk en academische alarmbellen? Universitair docent Michiel Köhne, die De Zaaier de rode protestbaret opzette tijdens de recente actiedag: 'De bekostiging van dat onderwijsalternatief is vast weer niet geregeld. Dan komt het er dus op neer dat docenten die alternatieven in hun onderzoekstijd of vrije tijd moeten ontwikkelen.' En het gewoon simpel houden; online videoregistraties van on-campus onderwijs bieden? 'Soms moet je wel, maar het zorgwekkende is dat videocolleges dan al gauw de standaard worden. Terwijl academisch onderwijs, de vorming van jonge mensen tot wetenschappers, natuurlijk veel méér behelst dan dat.'

Voorlopig zijn testbewijzen niet aan de orde, maar de raad van bestuur is wel voorstander van het vrijwillig testen vooraf. 'De overheidszelftests maken het straks mogelijk een significant aantal asymptomatische covid-

'EEN (ZELF)TEST IS GEEN TOEGANGSBEWIJS TOT DE CAMPUS'

'WE WETEN TOCH HOE STUDENTEN ZIJN? DIE GAAN DAT ECHT NIET DOEN'

patiënten op te sporen nog voordat ze naar de campus komen. We doen momenteel een aantal kleinschalige, logistieke pilots om goed voorbereid te zijn als de zelftests straks in grote getalen beschikbaar zijn', aldus RvB-woordvoerder Blanken, die ook meldt dat de checklist 'Voordat je naar de campus komt' binnenkort wordt ge-update naar de nieuwe situatie.

Vanaf 26 april is dan weer meer on-campus onderwijs mogelijk, al moet de distributie van de zelftests nog geregeld worden. Onderwijsminister Van Engelshoven schrijft aan de Tweede Kamer dat SURF, het ICT-samenwerkingsverband in het onderwijs, begin mei een digitaal portaal klaar heeft waar studenten en docenten de tests gratis kunnen bestellen en laten thuisbezorgen. In afwachting daarvan mogen de onderwijsinstellingen wel al meer 'open'. En dan maar hopen dat je studiegenoten en docenten de zelftests ook trouw gaan gebruiken; dat het hoger onderwijs niet een enorm testcircus optuigt voor hooguit wat schijnzekerheid. ■